

VI. INFORMACJE

1. Kolejne (59.) Zebranie Diecezjalnych Duszpasterzy Służby Liturgicznej w Warszawie

W dniach 12-13 listopada 2007 r. w Domu Rekolekcyjno-Formacyjnym w Warszawie odbyło się 59. Zebranie Diecezjalnych Duszpasterzy Służby Liturgicznej. Spotkaniu przewodniczyli bp Stefan Cichy, przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski i bp Grzegorz Balcerek, przewodniczący Podkomisji ds. Służby Liturgicznej. Tematem tegorocznego spotkania był projekt *Dyrektorium duszpasterstwa służby liturgicznej*.

Po modlitwie inauguracyjnej spotkanie część pierwsza poświęcona była ogólnemu spojrzeniu na formację służby liturgicznej. W ramach tej części ks. dr Adam Wodarczyk, moderator generalny Ruchu Światło-Życie, przedstawił *Główne założenia i etapy formacji służby liturgicznej w ujęciu ks. F. Blachnickiego*, natomiast bp Stefan Cichy ukazał *Konieczność sformułowania na nowo struktury formacji służby liturgicznej w Polsce*. Po tych referatach miała miejsce dyskusja na temat *Jakie powinny być dziś główne założenia i etapy formacji służby liturgicznej?*

Po przerwie obiadowej ks. dr Jacek Tendej CM wygłosił referat: *Uwagi pedagoga w określaniu celów, stopni i innych elementów formacji służby liturgicznej dzieci, młodzieży i dorosłych*, a po krótkiej przerwie miała miejsce praca w czterech grupach:

Grupa I - Formacja dzieci i gimnazjalistów,

Grupa II - Formacja młodzieży i dorosłych oraz animatorów liturgicznych i ceremoniarzy,

Grupa III - Formacja kandydatów na lektorów i akolitów ustanowionych,

Grupa IV - Struktura DSL (odpowiedzialni za SL i ich zadania).

Po wieczornej Eucharystii z Nieszporami pod przewodnictwem bpa Grzegorza Balcerka i po kolacji miał miejsce krąg, na którym podano komunikaty, informacje i prowadzono dyskusje.

W drugim dniu po Eucharystii z jutrznią, której przewodniczył bp Stefan Cichy, i po śniadaniu dyskutowano nad tym, co powinno zawierać opracowane dyrektorium. Najpierw były sprawozdania z poszczególnych grup, a po nich dyskusja plenarna. Modlitwą w ciągu dnia i podsumowaniem oraz obiadem zakończono Zebranie diecezjalnych Duszpasterzy Służby Liturgicznej.

2. Pierwsze szczegóły programu Roku św. Pawła

W czasie Nieszporów w bazylice św. Pawła za Murami w dniu 28 czerwca 2007 r. papież Benedykt XVI zapowiedział obchód Roku św. Pawła, który trwać będzie od 28 czerwca 2008 r. do 29 czerwca 2009 r. z okazji 2000. rocznicy urodzin Apostoła Narodów.

Agencja Zenit podała niedawno temu pierwsze szczegóły programu tych obchodów. Planowane są wydarzenia na różnych płaszczyznach – od religijnej i modlitwowej po historyczną i archeologiczną. Większość z nich będzie miała miejsce w rzym-

skiej bazylice św. Pawła za Murami. Rok rozpocznie się otwarciem przez Papieża Drzwi św. Pawła, znajdujących się na lewo od głównego wejścia do bazyliki, które zostaną zamknięte na zakończenie Roku św. Pawła. Ponadto przez cały rok przed bazyliką palić się będą lampy oliwne, do których wierni będą mogli dolewać oliwę, symbolizującą modlitwę, która żywi miłość do Boga. Podobne lampy zostaną zapalone w ważnych dla Apostoła Narodów miastach w Turcji: Tarsie, Efezie i na Malcie.

Jubileusz będzie miał swój wymiar liturgiczny i ekumeniczny. W każdy wtorek i piątek odprawiana będzie szczególna liturgia. Pielgrzymi uczestniczyć będą m.in. w przechodzeniu przez Drzwi św. Pawła, modlitwach przy grobie Apostoła Narodów, we Mszach św. Udzielany będzie również sakrament pojednania w sześciu językach – po włosku, hiszpańsku, francusku, angielsku, niemiecku i portugalsku. Można będzie uzyskać odpust zupełny. Szczególnymi dniami obchodów Roku św. Pawła będzie Tydzień Modlitw o Jedności Chrześcijan.

Organizatorzy przewidują również wydarzenia kulturalne i artystyczne, m.in. szereg konferencji naukowych, ale również spotkania w szerokim gronie i specjalne homilie niedzielne wygłaszane przez kardynałów, a także koncerty – „Msza” Haendla na rozpoczęcie Roku pod dyрекcją Lorina Maazela, „Zmartwychwstanie” Mahlera w Niedzielę Wielkanocną pod dyрекcją Zubina Mehty.

Z okazji Roku św. Pawła podjęte też zostaną inicjatywy wydawnicze. Ukazać się ma folder Bazyliki św. Pawła, a być może i miesięcznik, zawierający bieżące informacje nt. jubileuszu. W planach jest również wydawanie książek o Apostole, a także nowe wydania listów św. Pawła i Dziejów Apostolskich. Benedyktyni przygotowują na tę okazję „Lectio Divina”, opartą na 87 rozdziałach, z jakich składają się listy Pawłowe.

Organizatorzy zapowiedzieli również utworzenie dwóch stron internetowych, na których znajdować się będzie plan jubileuszu i pomocne informacje. Jedna pojawi się niebawem jako część oficjalnej strony Watykanu.

3. Sympozjum na temat ars celebrandi

8 i 9 października 2007 w Bildungshaus St. Virgil w Salzburgu odbyło się zorganizowane przez Austriacki Instytut Liturgiczny sympozjum na temat sztuki sprawowania liturgii – ars celebrandi. Moderatorami sympozjum byli dr Rudolf Pacik i dr Frank Walz z Salzburga.

Po otwarciu i wprowadzeniu w obrady, którego dokonał abp Salzburga Alois Kothgasser SDB, przewodniczący Komisji Liturgicznej Episkopatu Austrii, p. dr Gunda Brüske z Fryburga Szwajcarskiego mówiła o błędach w sztuce i teologii liturgii (Über Kunst-Fehler und Theologie der Liturgie). Po czym była dyskusja.

Po przerwie obiadowej i krótkim muzycznym impulsie dr Bernward Konermann (Petershagen / Berlin) mówił na temat: Forma i obecność w liturgii (Form und Präsenz in der Liturgie. Ein Labor für das Spiel zwischen Urbild und Abbild).

Po modlitwie wieczornej Kościoła odbywały się rozmowy przy kominku w 7 grupach tematycznych:

(1) Czytać potrafi każdy – Posługa lektora jako przepowiadanie (Lesen kann doch jeder! – Lektorendienst als Verkündigung). Prowadziła ją Heidemarie Souzek (Salzburg)

(2) Czyńmy to, o czym mówimy – Znaki i gesty (Tun wir das, wovon wir sprechen? – Zeichen und Gesten). Tę grupę prowadził Bernward Konermann (Petershagen / Berlin)

(3) Kazanie, pierwsze ... – Słowo na rozpoczęcie (Predigt, die erste ... – Wort zur Eröffnung). Tej grupie przewodził Roland Bachleitner (Steyr)

(4) Rozmawiać z Bogiem? – Modlitwa w liturgii (Reden mit Gott? – Beten im Gottesdienst). Tu rozmowy prowadził o. Winfried Glade (St. Gabriel)

(5) Dokąd mam się zwrócić? – Postawy liturgiczne (Wohin soll ich mich wenden? – Liturgische Haltungen). Grupa ta była prowadzona przez p. Petera Spichtig (Fribourg)

(6) To czyni u nas chór! – Śpiew w liturgii (Das macht bei uns der Chor! – Singen im Gottesdienst). Przewodniczył Armin Kirche (Salzburg)

(7) Szaty czynią ludzi! – Szaty liturgiczne (Kleider machen Leute! – Liturgische Kleidung). Tu rozmowami kierowała s. mgr Marta Bayern OSB (Steinerkirchen).

Następnego dnia po Mszy św, której przewodniczył abp Alois Kothgasser, i po śniadaniu uczestnicy wysłuchali referatu, który wygłosił dr Stefan Rau (Münster). Temat referatu brzmiał „Ars celebrandi – hasło robi karierę. Między rubrycystycznym posłuszeństwem a pełną odpowiedzialności kulturą świętowania („Ars celebrandi“ – ein Schlagwort macht Karriere. Zwischen rubrizistischem Gehorsam und verantwortungsvoller Feierkultur). Po referacie była dyskusja a po niej wnioski z rozmów przy kominku i rozmowa z referentami. Błogosławieństwo uczestników i obiad zakończyły obrady.

4. Sympozjum o *Martyrologium rzymskim* w Łądzie n. Wartą

W dniu 19 października 2007 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą odbyło się 23. Sympozjum Liturgiczne na temat: *Martyrologium Romanum jako świadectwo świętości Kościoła*. Na sympozjum składały się dwie sesje: przedpołudniowa i popołudniowa.

Na sesję przedpołudniową składały się:

- Otwarcie Sympozjum przez ks. dr. Marka Chmielewskiego, Wikariusza Inspektora Inspektorii św. Wojciecha w Pile,
- Słowo wstępne ks. dr. Zenona Klawikowskiego, Rektora WSD TS w Łądzie,
- Wręczenie nagrody im. ks. Prof. Adama Duraka,
- Dwa referaty połączone z dyskusją.

Pierwszy wykład o znaczeniu i aktualności *Martyrologium romanum* (Il significato e il valore e l'attualità di *Martyrologium Romanum*) wygłosił ks. prof. dr M. Sodi, a drugi „Redakcja posoborowego *Martyrologium romanum* z roku 2001” – ks. prof. dr hab. Jerzy Stefański.

O godz. 12.00 była Eucharystia pod przewodnictwem i z homilią ks. Wikariusza Inspektora Marka Chmielewskiego.

W czasie sesji popołudniowej ogłoszono także dwa referaty.

Zagadnienie „Współcześni męczennicy za wiarę. Wymogi procesu kanonizacyjnego” przedstawił ks. dr Arkadiusz Domaszk.

Temat „Martyrologium utrwaleniem życia świętych – Piątka Poznańska. (duchowość nowych błogosławionych) przedstawił ks. mgr lic. Władysław Nowak.

Zakończenia obrad dokonał ks. dr Jan Rusiecki.

5. *Symposium o sakramencie chrztu na Jasnej Górze*

W dniach 11 i 12 października 2007 r. na Jasnej Górze odbyło się symposium dla osób konsekrowanych zorganizowane przez Komisję ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski. Tematem symposium było: „Sakrament chrztu w duchowości osób zakonnych”.

W spotkaniu uczestniczyło ok. 150 osób z 33 zgromadzeń. Były to przede wszystkim siostry zakonne, przedstawicielki różnych zgromadzeń z całej Polski, członkinie instytutów świeckich, zakonnicy. Całość prowadził bp dr Stefan Cichy, przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

Obrady odbywały się w Kaplicy św. Józefa. Po wspólnej modlitwie przedpołudniowej bp Stefan Cichy powitał uczestników i referentów symposium oraz dokonał wprowadzenia do całej problematyki. Swoje wystąpienie zatytułował: „Kairos chrztu – znaczenie, ożywienie”. Następnie dwa referaty wygłosili: ks. dr Piotr Klimek z Warszawy, „Chrzest fundamentem życia chrześcijańskiego w Kościele” i o. dr Marian Zawada OCD z Krakowa, „Śluby zakonne ukonkretnieniem konsekracji chrzcielnej”.

Po południu zaprezentowane zostały dwa kolejne referaty. Na temat „Wspomnienia chrztu – teologiczne znaczenie” mówił ks. prof. Bogusław Nadolski TChr z Poznania, a zagadnienie „Indywidualne formy wspomnienia chrztu” przedstawił ks. dr Krzysztof Frąszczak z Poznania. Po referatach była dyskusja. Pierwszy dzień obrad zakończył się Nieszporami.

W piątek o godz. 8.00 w kaplicy Matki Bożej uczestnicy symposium brali udział we Mszy św., której przewodniczył bp Stefan Cichy.

Od godz. 9.30 uczestnicy spotkania wysłuchali kolejnych referatów: Na temat „Formy wspomnienia chrztu: Świątowanie niedzieli i aspersion nieszpory chrzcielne” mówi ks. dr Mateusz Matuszewski z Warszawy, a zagadnienie „Perspektywy rozwoju daru Bożego dziecięstwa” przedstawił ks. dr Jan Hadalski TChr z Poznania.

Od godz. 11.00 był czas na dyskusję i około południa bp Stefan Cichy dokonał podsumowania symposium i na zakończenie odmówiono modlitwę Anioł Pański.

Materiały z tego symposium zostaną opublikowane w nr. 53 „Anamnesis”.

6. *Nominacja Mistrza Liturgicznych Celebracji Papieskich*

Dnia 1 października 2007 r. papież Benedykt XVI mianował Mistrzem Liturgicznych Celebracji Papieskich ks. Guido Martiniego z Archidiecezji Genui. Urodzony 31 stycznia 1965 r. w Genui po ukończeniu Wyższego Seminarium Duchownego w Genui i uzyskaniu bakalaureatu z teologii został wyświęcony na prezbitera 4 lutego 1989 r. Po święceniach został skierowany na studia do Rzymu, gdzie na Papieskim Uniwersytecie Laterańskim uzyskał doktorat „In utroque Iure”. W roku 2007 uzyskał laurea breve z psychologii komunikacji na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim.

W latach 1988-2003 był sekretarzem szczególnym arcybiskupów Genui: kard. Giovanni Canestri (do r. 1995), kard. Dionigi Tettamanzi (do r. 2002) i kard. Tarcisio Bertone. Kardynałowie Tettamanzi i Bertone, a także abp Bagnasco uczynili go mistrzem ceremonii liturgicznych.

W latach 2003-2005 był dyrektorem Diecezjalnego Urzędu ds. Wychowania, a w latach 1996-2001 członkiem Rady kapłańskiej z wyboru. Mianowany kanclerzem stał się w r. 2005 członkiem tej Rady z urzędu.

Od 1992 r. wykładał prawo kanoniczne na sekcji genueńskiej Wydziału Teologicznego Italii Settentrionale i na Wyższym Instytucie Wiedzy Religijnej, gdzie miał także wykłady z teologii posług.

W 2002 r. został mianowany kanonikiem katedry św. Wawrzyńca, a od 2003 r. jej prepozytem. Od 2004 r. pełnił także urząd kierownika duchowego Seminarium Duchownego w Genui. Opublikował różne książki i artykuły z dziedziny duchowości.

7. *Nominacja Przewodniczącego Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych*

Dnia 1 października 2007 r. Papież mianował przewodniczącym Papieskiego Komitetu ds. Kongresów Eucharystycznych abpa. Piero Mariniego, wieloletniego Mistrza Papieskich Celebracji Liturgicznych.

Piero Marini, ur. 13 stycznia 1942 r. w Valverde, przyjął święcenia prezbiteratu 27 czerwca 1965 r. Kilka miesięcy po święceniach rozpoczął pracę w Kurii Rzymskiej. W 1970 r. skierowano go do Kongregacji ds. Kultu Bożego. Pełnił tam funkcję prywatnego sekretarza prefekta, kard. Jose Arturo. Tabery. W 1985 r. otrzymał nominację na podsekretarza Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. W 1975 r. został członkiem zespołu mistrzów ceremonii papieskich.

Ks. Marini zorganizował Urząd Papieskich Celebracji Liturgicznych, a od 23 lutego 1987 r. kierował nim jako mistrz ceremonii. W 1986 r. papież Jan Paweł II wyniósł go do godności prałata honorowego, a także nadzwyczajnego protonotariusza apostolskiego. 14 lutego 1998 r. Papież mianował go tytularnym biskupem Martirano i 19 marca tego samego roku udzielił mu osobiście święceń biskupich. 29 września 2003 r. Jan Paweł II przyznał biskupowi Mariniemu tytuł arcybiskupa ad personam.

8. *III Ogólnopolska Pielgrzymka nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. na Jasną Górę – 29.09.2007*

29 września 2007 r. odbyła się na Jasnej Górze III Ogólnopolska Pielgrzymka nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. W pielgrzymce tej uczestniczyło około 1000 nadzwyczajnych szafarzy z Polski.

Pielgrzymce przewodniczył bp Grzegorz Balcerek z Poznania, Przewodniczący Podkomisji ds. Służby Liturgicznej KEP.

Rozpoczęcie Pielgrzymki nastąpiło o godz. 10.30 w sali ojca Kordeckiego. Biskup Grzegorz Balcerek przywitał wszystkich uczestników i przedstawił ramowy plan spotkania.

Okolo 10.50 rozpoczęła się konferencja ks. Stanisława Mieszczaka SCJ z Krakowa na temat: „Podstawy duchowości eucharystycznej w życiu nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej”. W konferencji tej ksiądz Stanisław postawił sobie i słuchaczom pytanie: jak duchowość eucharystyczną należy budować w konkretnym życiu. Re-

fleksję na ten temat związał z obrazami ewangelicznymi, bo one ukazują, w jaki sposób sam Jezus Chrystus formował swoich uczniów.

W tym samym czasie bp Grzegorz Balcerk zebrał towarzyszących pielgrzymom księży w innej sali. Celem spotkania w takim gronie było wzajemne poznanie się i wymiana doświadczeń z przygotowania kandydatów do posługi nadzwyczajnego szafarza i kontynuowania formacji permanentnej dla pełniących już posługę. Dzięki temu spotkaniu wiadomo, że w 26 diecezjach w Polsce są nadzwyczajni szafarze Komunii św. Zasadniczo dobrze prowadzone jest przygotowanie kandydatów do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii św. we wspomnianych 26 diecezjach. Niestety różnie wygląda w tych diecezjach formacja permanentna ustanowionych już szafarzy. Trzeba więc rozwijać opiekę duszpasterską nad nimi, organizując rekolekcje i systematyczne dni skupienia.

Po konferencji dla szafarzy i spotkaniu kapłanów wszyscy uczestniczyli w bazylice na Jasnej Górze w Eucharystii, której przewodniczył i homilię wygłosił biskup Grzegorz Balcerk. Biskup Balcerk nawiązał w swoim słowie do świętych Archaniołów: Michała, Gabriela i Rafała – patronów dnia, ukazując szafarzom ich postać i znaczenie w ich życiu. Korzystając z faktu, że pielgrzymka ta odbywała się na Jasnej Górze w Częstochowie, biskup powierzył uczestników Maryi, Jasnogórskiej Pani i zachęcił ich, by trwali w *szkole Maryi, Niewiasty Eucharystii*.

Ostatnim wspólnym punktem programu III Ogólnopolskiej Pielgrzymki nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. była adoracja Najświętszego Sakramentu w sali ojca Kordeckiego. Tematem adoracji prowadzonej przez przedstawicieli szafarzy było: „Przypatrzcie się, bracia, powołaniu waszemu”. Adorację i całą pielgrzymkę zakończyło błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem i rozesłanie przez biskupa Grzegorza Balcerka. Kolejna ogólnopolska pielgrzymka będzie za dwa lata.

Ks. Krzysztof Michalczak

9. Sprawozdanie ze zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (Koszalin 11-13 IX 2007 r.)

Tegoroczny zjazd członków Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (SPMK) odbył się w dniach 11-13 IX 2007 r. w Koszalinie w nowo wybudowanym i oddanym do użytku Centrum Edukacyjno-Formacyjnym Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Spotkanie rozpoczęło się śpiewem hymnu *Veni Creator* oraz Nieszporami, którym przewodniczył ks. dr hab. Antoni Reginek Prezes SPMK. Jak co roku liturgia sprawowana we wspólnocie uczestników wytyczyła rytm spotkania. Drugi dzień rozpoczęła Jutrznia pod przewodnictwem gospodarza zjazdu ks. dra Eugeniusza Kaczora, a zamknęła uroczysta Eucharystia sprawowana we wspomnienie Najświętszego Imienia Maryi w koszalińskiej katedrze pod przewodnictwem biskupa legnickiego Stefana Cichego, przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Ks. Biskup od wielu lat uczestniczy w zjazdach muzyków kościelnych i żywo interesuje się tematyką obrad. Centrum trzeciego dnia

zjazdu stanowiła natomiast uroczysta Msza św. we wspomnienie św. Jana Chryzostoma w kaplicy ośrodka edukacyjno-formacyjnego, tym razem pod przewodnictwem biskupa koszalińsko-kołobrzeskiego Edwarda Dajczaka. Śpiewy wykonywane podczas tej celebry zostały wybrane z bogatego dorobku twórczego dwóch członków honorowych SPMK, niestety już nie żyjących, śp. ks. Romualda Raka oraz śp. ks. Kazimierza Pasionka, w dowód wdzięcznej pamięci dla ich zasług w zakresie muzyki liturgicznej w Kościele polskim. Uczestnicy zjazdu korzystali z materiałów nutowych przygotowanych przez mgra lic. Jana Gładysza, umieszczonych w bardzo pożytecznym Informatorze Zjazdu, dobrze zredagowanym przez ks. dra E. Kaczora.

Tematyka zjazdu koncentrowała się wokół godności i posługi organisty w kościele. W pierwszym dniu obradom przewodniczył ks. prof. dr Andrzej Filaber z Warszawy. Wykład wprowadzający wygłosił ks. dr Piotr Wiśniewski. Ukazał w nim zadania organisty w dobie posoborowej, które ujął w trzech aspektach: w liturgii, poza liturgią oraz w ramach formacji organisty. Wypowiedzi wprowadzające do dyskusji wygłosili: w zastępstwie nieobecnego ks. prałata Szymona Daszkiewicza, autora tekstu, mgr Aleksander Radzewski z Poznania, *Status organisty w świetle regulaminu, na przykładzie archidiecezji poznańskiej* i ks. dr Grzegorz Poźniak z Opola, *Kwalifikacje, kategorie organistów, na przykładzie różnych ośrodków diecezjalnych*. Bardzo istotnym dopełnieniem powyższych wystąpień było przedłożenie ks. dra Andrzeja Nowickiego z Torunia, *Formy zatrudnienia organisty, umowy, inne kwestie prawne*. Autor omówił w nim różne formy zatrudnienia organisty w świetle obowiązującego w Polsce prawa.

W dyskusji pojawiły się głosy zatroskania o właściwe pełnienie posługi organisty. Siostra Alicja Jończyk RM z Warszawy zauważyła, iż organistowanie to nie jest tylko zawód, ale powołanie, które należy wypełniać z pełnym oddaniem. Uczestnicy obrad podkreślali, iż zadania stawiane przed organistą wymagają od niego należytego przygotowania zarówno w dziedzinie muzyki, liturgii, czy wreszcie formacji duchowej. Z tą ostatnią jest ściśle związana kwestia udziału organistów w rekolekcjach i dniach skupienia. W prezentowanych wypowiedziach pojawiły się także postulaty ustalenia właściwego czasu pracy muzyków kościelnych, uwzględniającego czas przygotowania się do gry, podnoszenia swoich kwalifikacji itp. Uczestnicy zjazdu wyrazili nadzieję, że zostaną wypracowane pewne kryteria, które stałyby się podstawą ustalenia modelu podziału na kategorie organistów, w zależności od wykształcenia, stażu pracy itp. Uczestnicy dyskusji zastanawiali się, czy jest możliwe wypracowanie takiego modelu dla całego Kościoła w Polsce, a także czy zostanie on przez wszystkich przyjęty.

Ks. dr Grzegorz Poźniak z Opola poinformował, iż przygotowywany jest projekt minimum programowego dla szkół organistowskich działających w poszczególnych diecezjach. Wyraził nadzieję, że zostanie on zatwierdzony przez Polski Episkopat. Jego celem jest wyrównanie poziomu kształcenia przyszłych organistów w całej Polsce. W przyszłości istnieje potrzeba wypracowania dokumentu regulującego status organisty w całym polskim Kościele.

Prowadzący obrady ks. prof. dr Andrzej Filaber w podsumowaniu tej części dyskusji podkreślił potrzebę kontroli zatrudnienia organistów. Wskazał, iż winno się to dokonywać w czasie wizytacji biskupich.

W godzinach popołudniowych drugiego dnia spotkania uczestnicy zjazdu odwiedzili Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej w Koszalinie. Jest ono nazywane Sanktuarium Przymierza i stanowi duchowe centrum Ruchu Szentsztackiego w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Ruch ten skupia osoby, które kierują się w życiu praktyczną wiarą w Opatrzność Bożą i miłością do Matki Bożej. Wszystkich jednocy przymierze miłości z Maryją rozumiane jako pogłębienie i zabezpieczenie przymierza chrztu św. Sanktuarium to nawiedził i poświęcił 1 czerwca 1991 r. Sługa Boży papież Jan Paweł II.

Drugi dzień zjazdu zakończył recital organowy w koszalińskiej katedrze. Wystąpił w nim Bogdan Narloch, kierownik Zakładu Praktyki Instrumentalnej w Katedrze Sztuki Muzycznej Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku, pełniący również funkcję organisty par. św. Krzyża w Koszalinie. W repertuarze recitalu znalazły się następujące utwory: Carla Adolfa Lorenza (1837-1923) – *Toccata i fuga c-moll op. 62*, Mieczysława Surzyńskiego (1866-1924) – *Capriccio aus op. 36*, Mariana Sawy (1937-2005) – *Fuga-Bolero* i Britty Leutert Falch – *Toccata na temat „Lobe dem Herren”*.

Przedpołudnie trzeciego dnia obrad wypełniła dyskusja panelowa nt. relacji między duchownym – pracodawcą a organistą – pracownikiem. W panelu zabrzmiał trygłos: dr Mariola Brzoska z Gliwic, ks. mgr Piotr Klemens z Zabrze będący proboszczem parafii oraz mgr Józef Chudalla z Opola pełniący funkcję organisty w tamtejszej katedrze. Wszyscy uczestnicy panelu ukazali swoje osobiste doświadczenia w relacjach duchowny – organista. Dyskutanci podkreślali, że w powyższej relacji bardzo ważna jest kultura bycia, wzajemny szacunek i życzliwość, nadto właściwe przygotowanie zarówno muzyków, jak i duchownych w kwestiach muzycznych i liturgicznych oraz wzajemne otwarcie na współpracę.

Po przerwie na kawę uczestnicy zjazdu podjęli próbę podsumowania wykładów i dyskusji tegorocznego zjazdu. Pośród wniosków na pierwszy plan wysunęły się głosy, iż ważna jest praca od podstaw, polegająca na właściwej formacji i edukacji organistów. Trzeba uwrażliwiać muzyków na fakt, że to oni w dziedzinie muzyki i śpiewu także wychowują i formują wiernych. Ich właściwa współpraca z duszpasterzami może przynieść poprawę poziomu wykonywanej muzyki i śpiewów w naszych kościołach, a to da szansę pełniejszego przeżywania liturgii przez wszystkich jej uczestników. Uczestniczący w zjeździe biskup Stefan Cichy wyraził nadzieję, że wypracowane przez członków SPMK projekty zostaną przez Konferencję Episkopatu zaaprobowane i wprowadzone w życie Kościoła w Polsce.

Pojawił się też postulat, aby przyszłoroczne spotkanie było poświęcone kształceniu osób duchownych w dziedzinie muzyki i śpiewów liturgicznych oraz ich formacji seminaryjnej.

Przed zakończeniem obrad ks. dr hab. Antoni Reginek – prezes SPMK – zaprezentował siedmiu nowo przyjętych podczas zebrania Zarządu członków zwyczajnych Stowarzyszenia. Zapowiedział także spotkanie Zarządu w styczniu, w Katowicach. Natomiast miejscem przyszłorocznego zjazdu będzie jeden z ośrodków w centralnej Polsce (Lutomiersk, Łódź albo Kutno).

W ramach ogłoszeń ks. dr Grzegorz Poźniak zapowiedział wydanie w następnym numerze „Biuletynu SPMK” materiałów przygotowanych i prezentowanych w czasie

tegorocznego zjazdu. Ogłosił także spotkanie w Opolu dyrektorów szkół organistowskich na 2 kwietnia przyszłego roku.

Na koniec obrad Prezes SPMK ks. dr hab. Antoni Reginek wyraził wdzięczność: ks. dr Eugeniuszowi Kaczorowi za zaproszenie muzyków do Koszalina i organizację spotkania, biskupowi Stefanowi Cichemu za jego obecność i patronat obradom SPMK. Wszystkim referentom i prowadzącym panel podziękował za przygotowanie wystąpień, członkom Zarządu za owocną współpracę i wszystkim uczestnikom zjazdu za obecność, aktywność i troskę o muzykę kościelną. Wszyscy zgromadzeni na zjeździe gromkimi brawami wyrazili swoje uznanie i wdzięczność dla Prezesa SPMK ks. Reginka, za jego konstruktywne i pełne oddania przewodniczenie inicjatywom i działaniom Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. Obrady zakończył uroczysty obiad.

Wypada mieć nadzieję, iż te działania SPMK zaowocują podniesieniem poziomu muzyki i śpiewów w naszych świątyniach. Ad maiorem Dei gloriam!

ks. dr Stanisław Garnczarski, sekretarz Zarządu SPMK

10. Kolejne spotkanie Vox Clara Committee

W dniach 3-6 września 2007 r. w biurach Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w Rzymie po raz kolejny spotkała się grupa biskupów krajów języka angielskiego zwana *Vox Clara Committee*. Grupa ta powołana przez Kongregację w 2001 r. zajmuje się nowym tłumaczeniem *Missale Romanum* na język angielski. Przewodniczy jej kard. George Pell z Sydney. W spotkaniu uczestniczyli abp Oscar Lipscomb, Mobile (USA) – pierwszy wiceprzewodniczący i abp Oswald Gracias, Agra (Indie) – drugi wiceprzewodniczący. Kard. Cormac Murphy-O'Connor, Westminster (Anglia) pełnił funkcję sekretarza. Nadto obecni byli kard. Justin Rigali, Philadelphia (USA), kard. Francis George OMI, Chicago (USA), abp Alfred Hughes, New Orleans (USA), abp Terrence Prendergast SJ, Halifax (Kanada), abp Peter Kwasi Sarpong, Kumasi (Ghana), abp Kelvin Felix, Castries (Saint Lucia). Nieobecny na spotkaniu był bp Philip Boyce OCD, Raphoe (Irlandia).

Członkom tej grupy towarzyszyli jako konsultorzy: opat Cuthbert Johnson OSB (Anglia), o. Jeremy Driscoll OSB (USA), ks. Dennis McManus (USA) i ks. prałat James P. Moroney (USA).

Grupa ta kontynuowała prace nad tłumaczeniem trzeciego wydania *Missale Romanum*. Dokonywano rewizji tłumaczeń tekstów dotyczących Mszy w różnych potrzebach, Mszy obrzędowych, Modlitw eucharystycznych na Msze z udziałem dzieci. Wyrażono nadzieję, że prace nad nowym tłumaczeniem *Missale Romanum* zostaną zakończone do końca 2009 r.

Uczestnicy Vox Clara Committee spotkali się w kard. Francisem Arinze, prefektem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Kardynał Prefekt wyraził wdzięczność członkom i konsultorom tej grupy za ich pracę nad tłumaczeniem mszału. Zwrócił jednocześnie uwagę na potrzebę dokładnego tłumaczenia tekstów, zwłaszcza tekstów o charakterze doktrynalnym.

Grupa Vox Clara Committee pragnie się znów spotkać w grudniu 2007 r. w biurach Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w Rzymie.

11. Liturgiczne nowości wydawnicze

Księgi liturgiczne

Missale Romanum. Editio typica 1962, praepr. M. Sodi e A. Toniolo, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN -13: 978-88-209-7965-2.

Ordo Missae – Stałe części Mszy św. dla wiernych uczestniczących we Mszy św. według Listu apostolskiego Motu proprio „Summorum Pontificum” papieża Benedykta XVI, Pallottinum Poznań 2007, ISBN 978-83-7014-578-1.

Książki

Ryszard Knapieński, Aleksandra Witkowska osu, *Polskie Niebo. Ikonografia hagiograficzna u progu XVII wieku*, Wydawnictwo Bernardinum, Pelplin 2007, ISBN 978-83-7380-497-5.

Celebrare le nozze cristiane (a cura di Gianfranco Venturi), Editrice Elledici, Torino 2007, ISBN 978-88-0103-754-8.

Yvon Daigneault, *Mi sazierò di Te. Incontrare Cristo nell'Eucaristia*, Edizioni Messaggero, Padova 2007, ISBN 978-88-250-1856-1.

Fernando Armellini, *Ascoltarti è una festa. Solennità, Feste e Triduo pasquale*, Edizioni Messaggero, Padova 2007, ISBN 978-88-250-1300-9.

Antonio Dongi, *Gesti e Parole nella Liturgia Edizione Riveduta e Ampliata*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN-13: 978-88-209-7926-3.

Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, *Notitiae Indices 2965-2004, Voll. I – XL*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN-13: 978-88-209-7948-5.

Bp Zbigniew Kiernikowski, *Światło i moc liturgii. Katechezy liturgiczne. Część III*, Wyd. Sióstr Loretanek, Warszawa 2007, ISBN 978-83-7257-283-7.